

"פשוט שדעת קדושת זקני מרן החתם סופר זצ"ל, בהגהות שולחן
 ערוך נוטה לאיסור, ומוכח זאת ממה שציין ל"שאלת יעב"ץ"
 בשלשה מקומות שאמר!
 ואגרת קדשו מוכחת להלן במערכת "ערלוי"

כ"ק מרן אדמו"ר מערלוי שליט"א
 נכד מרן הגה"ק בעל "חתם סופר" זצוק"ל
 אשר כותב בצוואתו הקדושה:
 "פאה נכרית אני אוסרکم באיסור גמור!! וה' ימציאכם חן! וחסד!
 וחנינה! וחמלה! ותגדלו בניכם, וצאצאיכם, וצאצאי צאצאיכם, על
 התורה והעבודה... עד עולם!"

"ושמעתי למורי הגאון ר' יצחק זעקיל (פאללק) זצ"ל בהתווכחו עם תלמיד החתם סופר, על סדר דברים שיצאו מפיו [של החתם סופר] בדרשה אחת, כשהחל להתפרץ פִּיאה נכרית!!! אמר הוא [הגאון ר' יצחק זעקיל פולק] ז"ל, סדר דבריו [של מרן החתם סופר זי"ע] היה לברך כל מי ששומע לדבריו לילך בצניעות בדרך דורות ראשונים, יזכה לבנים מהוגנים!, ויתברכו בכל עינים!.

והרים [החתם סופר זי"ע] קולו בכח, "מכלל הן אתה שומע לאו", וכל העם אחזום חיל ורעדה, בשמעם דברים אלו יוצאים מפיו בליל כל נדרי!, בקדושה וטהרה!!!". עד כאן לשונו הקדוש.

היצר הרע שם כל מגמתו להסית הנשים בזה

עד כמה היו דבוקים תלמידי החתם סופר זי"ע האמיתיים, לקיים את דברות קדשו בפירושו לשולחן ערוך ובצוואתו הקדושה שאסר את הפאה, אפשר לראות מדבריו הנלהבים של תלמידו הגדול הגה"ק ר' הלל מקאלמייא זי"ע בספרו "שירי משכיל" על צוואת החתם סופר, וזלה"ק (כלל ה' פרט ט'): "שהיצר הרע הניח מלהסית מכל השס"ה לא תעשה, ושם כל מגמתו להתאמץ לטרוח להחטיאם בפגם יסוד, ובכלל הסתתו... הוא שטורח ומסית לנשים שיהיו בבחינת "גבהו בנות ציון", ולקשט בתכשיטים ובמלבושים כאחת הפרוצות.. שהם בגדי שחץ וגאווה ולא מדרכי הצניעות, וגורמין להבעיר היצר הרע בלב רואיהם, ועל ידי כך הולכין מעט מעט מדת יהדות מדרכי הצניעות, ומשנים מדרכי אמהות הכשרות להתקשט אף בפאה נכרית!!!"... [מדבריו בהמשך, מפורש ש"פאה נכרית" זו, אשר עליה מדבר הגה"ק מרן החתם סופר זי"ע, היא רק בקצה הראש, וכל הראש מכוסה במטפחת, וקצה זה של הפאה בצידי הראש אפילו כשכל הראש מכוסה עם מטפחת, אסר החתם סופר זי"ע!].

רבינו הגדול בדור האחרון!

"ורבינו הגדול בדור האחרון הזה צוה לכל זרעו, וזה לשונו, "וגם בפאה נכרית אני אוסרכם באיסור גמור!". - והא דלא אוסר כן לכל העולם, [היינו - כפי שמוכיח שם בהמשך דבריו הקדושים, שהכוונה של החתם סופר זי"ע בצוואה, היא לאסור אפילו שערה אחת של פאה, שמניחים בקצה המטפחת שלא במקום השיער. ועל זה שואל תלמידו, למה לא אסר בפירוש לכל העולם, גם את השערה של פאה שמניחים בצד, שלא במקום השערות]. משום שידע שמי שהוא ירא ה', ונדבה לבבו שאשתו ובנותיו יהיו מנשים באהל תבורך, וילכו בדרכי האמהות, ודאי יאמר גם אני אתנהג כזרעו של אותו צדיק!.

עיין חובת הלבבות שכל ירא ה' ראוי לו ליקח ראייה מעוברי עבירה ועושי רשע, כמה הם זריזים וממהרים לעשות עבירה למלאות תאוותם בכל דקדוקיה ופרטיה ולא יבושו, ואם המה עושים כן עבור תאות בהמיות והנאה גשמית שהיא רגע, מה מחוייבים לעשות יראי ה' עבור תאוה רוחנית והנאה עולמית להיות בורח מן העבירה. ולקיים מצות ה' בזריזות ובשמחה בכל דקדוקיה! ולא יבוש מלעג השאננים!".

ע"י הזהירות מפאה נכרית "אזכה לברכתו של אותו צדיק וקרוש עליון"!

"אם כן נשים שאננות!, בנות בוטחות!, שמען קולי והאזינה אמרתי, הרי אם נתחדש מאדע חדשה בעיניי הבגדים שהיא מאביזרייהו דפריצות ועזות, מיד כל אחת מקנאה בחברתה וממהרת וזריזה לומר: אעשה כן גם אני!.

מעתה תנו דעתכם לכך, מאחר שראתה עינו של אותו צדיק ואביר הרועים [מרן החתם סופר זי"ע], כמה מהפגם מסתעף לנשים כאלה שלובשים בפאה נכרית, עד שמאהבת האב על בנותיו צוה והזהיר אותן!, וגם ברכם!, וזה לשונו הזהב, "וגם בפאה נכרית אני אוסרכם

כ"ק מרן הגה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש וצוק"ל

כותב בספרו:

"הגאון חתם סופר וצ"ל, הזהיר בזה על פאה נכרית, בצוואתו לבנותיו ועל כל דורותיו!"

באיסור גמור, וה' ימציאכם חן וחסד!, ותגדלו בניכם וצאצאיכם על התורה ועל העבודה!" עד כאן לשונו הקדוש. אם כן מהראוי והנכון הוא שכל אחת ואחת תהיה בבחינת "ותקנא רחל באחותה", לומר אעשה כן גם אני!, ואזכה לברכתו של אותו צדיק וקדוש עליון!!! עד כאן לשון קדשו של תלמידו הגה"ק ר' הלל מקולמאיי זי"ע. אשר מוכיח שם בהמשך הדברים שכל זה מדובר אפילו רק על קצה של פאה שמונח בפאת הראש, אפילו כאשר כל הראש מכוסה עם מטפחת ורק בקצה הניחו פאה נכרית, (כמו מצות "פאה", - להבדיל רבבות הבדלות בלא שיעור וסוף, בין חול לקודש, ובין טמא לטהור - שהכוונה בקצה השדה!). ועל זה בירך החתם סופר זי"ע, שמי שימנע מזה, יזכה לגדל בנים וצאצאים על התורה ועל העבודה!.

פאה אסורה מדינא!

לאחר מכן מוסיף תלמידו הגה"ק זי"ע בזה הלשון: "ואחר כך עבירה גוררת עבירה, והוסיפו להרע לילך יותר בפריצות, ללבוש פרוק הנקרא במדינה זו שייטל, והיינו לכסות כל הראש בפאה נכרית, וזה אסור מדינא!, וכל הפוסקים מודים בזה!" עכ"ל. ק. דהיינו שסובר שכל דברי החתם סופר לזרעו אחריו היו הוספה על מה שכתב שם שלא ילכו בדרכי "נשים רעות שמוציאין אפילו שעה אחת לחוץ", על זה הוסיף שלא רק שעה אחת טבעית אסורה אפילו כשהיא יוצאת רק בצד מחוץ למטפחת, אלא גם - שעה אחת לא טבעית, אלא - "בפאה נכרית, אני אוסרם באיסור גמור". אבל על פאה על כל הראש, הרי זה וודאי אסור, ולכן על זה לא היה צריך בכלל להזהיר!, כי "זה אסור מדינא"!

אין חילוק בין שערות לפאה!

הגה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע בדרשתו הידועה לפני אלפי בני ישראל, שנדפסה באלפי עותקים בספר "דיבורים קדושים" ובעוד

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
"מדובר בחתם סופר הקדוש! רבן של ישראל! אשר זקני
הקדוש מצאנז זי"ע כותב על עצמו, לא זכיתי להבין
משיחת חולין שלו!"

ספרים [לאחרונה נדפסה שוב בסוף ספר "קול התור" עמוד רס"ח],
אמר - בזה הלשון "כל מי שלומד שולחן ערוך ביראת שמים, רואה
היטב שאין חילוק בין שערות עצמן לפאה נכרית שנקרא שייטעל,
ונדפס כעת בשולחן ערוך הגהות חתם סופר, ופוסק גם כן שאין חילוק
בין שערות עצמן לפאה נכרית!" עכל"ק.

החתם סופר הזהיר על פאה נכרית "על כל דורותיו!"

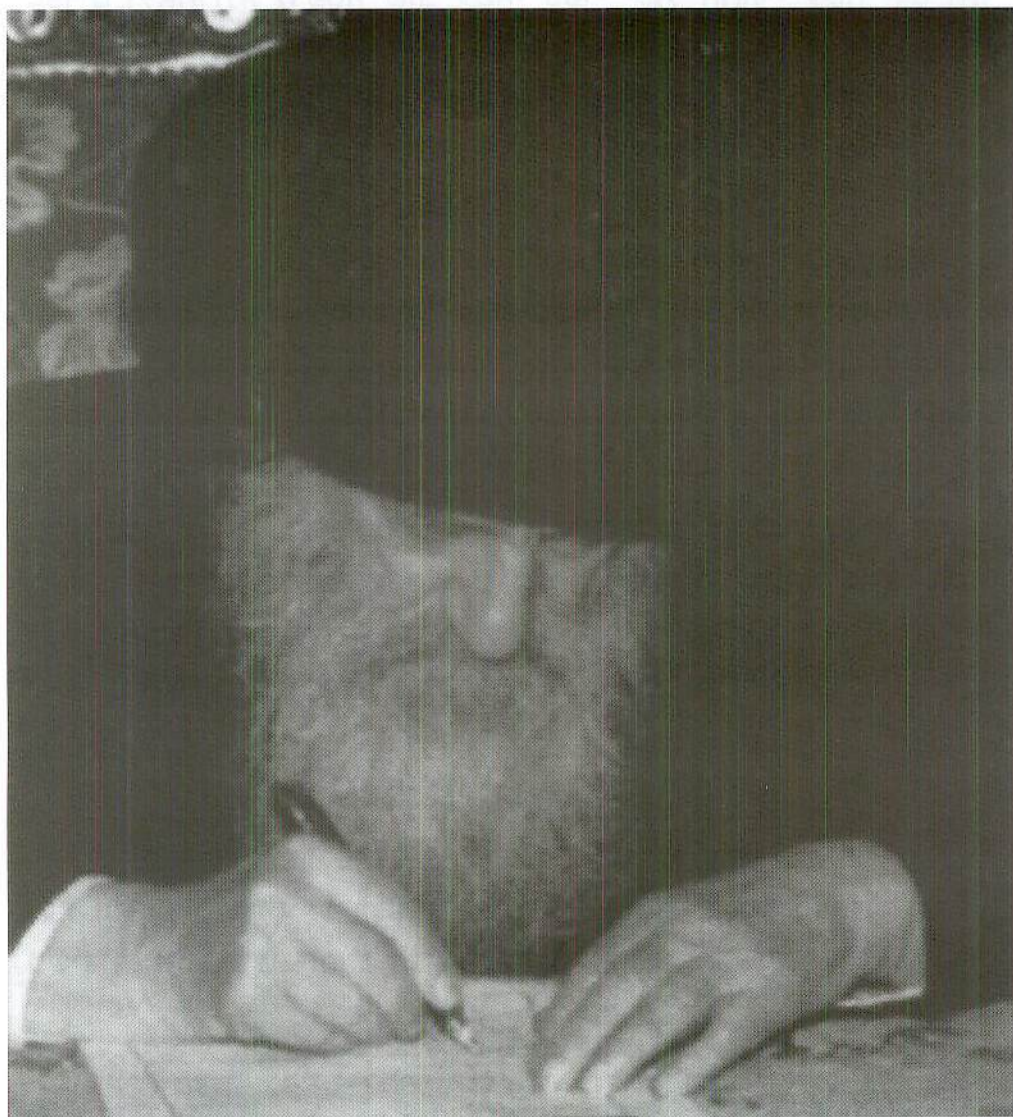
גם הגה"ק ממנוקאטש זי"ע כותב בספרו "נמוקי אורח חיים"
סעיף ב': "והנאון חתם סופר זצ"ל הזהיר בזה על פאה נכרית, בצוואתו
לבנותיו, ועל כל דורותיו, ובעוונותינו הרבים בדורותינו נפרצו במלואם
בזה, אבל על כל פנים בדורו היו נזהרים בזה, והשם יתברך יעזרנו
בקרב, ויקויים בנו מה שנאמר באברהם אבינו כי ידעתיו למען אשר
יצוה את בניו ואת ביתו - אלו הנשים - אחריו ושמרו דרך ה', ולמזהיר
ולנזהר שלומים תן כמי נהר בכל טוב סלה" עכל"ק.

וזהו צוואה עד סוף כל הדורות!

גם כ"ק אדמו"ר מצאנו קלויזנבורג זצוק"ל היה מזכיר את דברי
מרן החתם סופר זי"ע, ונציין לדוגמא את מה שאמר בדברות קדשו
בשיעור חומש רש"י פרשת נח תדש"ם "מרן החתם סופר זי"ע מקפיד
בצוואתו שלא ילכו עם פאה!.

והרי מצוה לקיים דברי המת זהו דבר ברור, אפילו אילו הוא
לא היה החתם סופר!, מכל שכן כאשר מדובר בחתם סופר הקדוש!,
דער הייליגער חתם סופר!, דער רבן של ישראל!, אשר זקני הקדוש
מצאנו זי"ע כותב על עצמו לא זכיתי להבין שיחת חולין שלו! - עד
כאן מדבריו הקדושים בשיעור חומש ורש"י.

וכמו כן בספרו הקדוש "שפע חיים" מכתבי תורה (חלק ה' עמוד
קנ"ט), כותב כ"ק אדמו"ר מצאנו - קלויזנבורג זי"ע, בזה הלשון:

מרן הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א
כותב באגרת לנשות ישראל:
"לחזור ללבוש כסוי ראש שלא בדרך פאה נכרית,
וכאשר כתב מרן החתם סופר זי"ע בשולחן ערוך ובצוואתו הקדושה!"

"החתם סופר בצוואה לבניו כתב "וגם בפאה נכרית אני אוסרכם איסור גמור וכו'", ועיין בהגהות חתם סופר לשולחן ערוך אורח חיים סימן ע"ה עכל"ק. (עיין עוד להלן במערכת הגה"ק אדמו"ר מצאנז קלויזענבורג זי"ע באריכות).

גם מרן הגר"ש וואזנר שליט"א במכתבו, מזכיר את דעת רשכבה"ג מרן החתם סופר, הן בשו"ע, והן בצוואה, באומרו "לחזור ללבוש כסוי ראש שלא בדרך פאה נכרית, וכאשר כתב מרן החתם סופר זי"ע בשולחן ערוך, ובצוואתו הקדושה".

מרן המהרי"ל דיסקין זצוק"ל כותב בפירושו בספרו, שכל מה שמדובר
על הליכה עם פאה:
"רק בחצר אמרו, אבל לרשות הרבים עדיין מנא לן?"

מרן הגר"ח מבריסק זצוק"ל

אמר: במקום שמסתיימים כל הכינויים והתוארים, כגון הגאון האמיתי,
מרן, רבן של כל בני הגולה, וכו', אחרי כל התוארים האלה, שם
מתחילים התוארים של רבי יהושע לייב!
ובגודל האימה והפחד מקדושת מרן המהרי"ל דיסקין זי"ע, רעדו ידיו
כאשר ניסה לכתוב אליו אגרת, וארכה הכתיבה זמן רב מגודל היראה
העצומה מקודש הקדשים זי"ע!

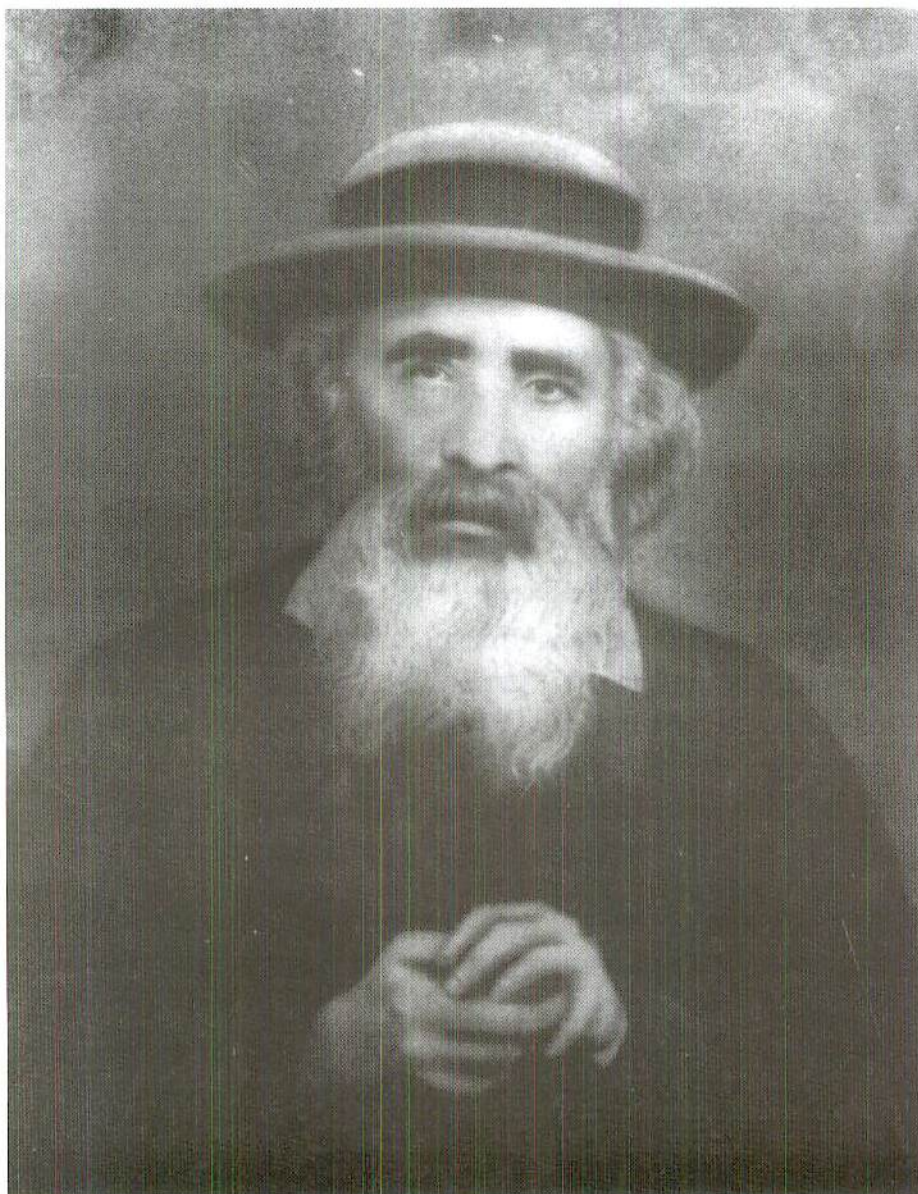
הגאון הקדוש השרף מבריסק רבי יהושע לייב דיסקין זצוק"ל

טרם ניגש אל דבריו הקדושים, נקדים מעט כטיפה מן הים מעוצם גדולתו וקדושתו של מרן הרב מבריסק זי"ע, כדי שנידע איך לגשת בחיל ורעדה לכל אות ואות מדבריו הקדושים.

מובא בספר "גדולי הדורות" (להרה"ג ר' יחיאל מיכל שטרן שליט"א) סיפר הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל: "מעשה ומרן רבי יוסף דב סולובייצ'יק זצוק"ל בעל "בית הלוי", ישב לכתוב לרבי יהושע לייב דיסקין מכתב. משרצה להתחיל לכתוב ולפתוח בתארים, החל ידיו לרעד! במידה כזו שהוא לא היה מסוגל לכתוב! ימים ספורים לאחר מכן חזר מרן רבי יוסף דוב זצוק"ל, וניסה להתחיל בכתיבת המכתב, אולם גם הפעם החלו ידיו לרעד! והוא לא היה מסוגל לכתוב! כך חזר הדבר ונשנה מספר פעמים!! עד אשר לאחר זמן רב, הוא הצליח לשבת ולכתוב את המכתב לאותו גאון, קדוש ישראל".

עוד מובא שם: כשרבי חיים מבריסק זי"ע הזמין את אחד הרבנים להספיד את רבי יהושע לייב דיסקין, שאל הרב הספדן באיזה תואר לכנות את הגאון הקדוש רבי יהושע לייב זי"ע, ואמר רבי חיים, מקום שמסתיימים כל הכנויים והתוארים, כגון הגאון האמיתי, מרן, רבן של כל בני הגולה, וכו', אחרי כל התוארים האלה, שם מתחילים התוארים של רבי יהושע לייב!!

וראה מה שכתב מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, [הובא בסוף ספר "דרך אמונה" חלק ד' ממרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, בחלק האגרות ממרן זצ"ל, אגרת כ"ו] "הרבנים כבר הפיצו הודעותיהם וכו', ופוטרים עצמם בטענת: מה אפשר לעשות. לא כן הקבוצות של אגודת ישראל, וסוף דבר היה שהוכרחתי להשיכם כאשר בלבי, כדעת רבותינו האוסרים

מרן הגאון הקדוש רבי יהושע לייב דיסקין מבריסק זצוק"ל
 פאה שאינה ניכרת "לכל" שהיא לא משיער "ודאי אסור"!!!
 "בפרט שהוא חשש הרהור!"
 "גם בלאו הכי יש לומר, דשם רק לחצר אמרו,
 אבל לרשות הרבים עדיין מנא לך"!?

וכו', השבתי להם שאין שום היתר בדבר. וכפי המוחזק כאן כן היתה דעת הגאון רבי יהושע לייב דיסקין, והגאון רבי שמואל סלנט זללה"ה בשנת תרמ"ט וכו'. וכאשר רצה הגאון... קמו עליו הקנאים מתלמידי הגאון רבי יהושע לייב, והראו לו חתימת הגאון רבי יהושע לייב שאין להשתמש בשום היתר וכו'. והנה אגודת ישראל הנמשכים אחר תלמידי הגאון רבי יהושע לייב, מחזיקים הדבר לאיסור וכו', וכל פטוטי הדברים כי יש בזה פיקוח נפש וסכנה, אינה באה, רק מקרירות הלב וחוסר יראה, הראויה לתורה ומצוה". עכל"ק של מרן ה"חזון איש" זללה"ה.

מרן רבי ישראל יעקב קנייבסקי זי"ע בספרו חיי עולם חלק א' פרק ל' כתב, "ובכל הדורות נמצאים קדושי עליון אשר רוח הקודש שורה עליהם, כמו שאמרו חז"ל בסוכה (דף מ"ה ע"ב) "לא פחות עלמא מתלתין ושיתא (ל"ו) צדיקי דמקבלי אפי שכינתא בכל יום" (רצה לומר, דבוקים בו יתברך ושכינה שורה עליהם). וכן ראינו בחוש בכל הדורות קדושים וטהורים שזכו לרוח הקודש, וגם בדורות שלפנינו - כגון הגרי"ל דיסקין בירושלים עיה"ק, וכן הרבה, וקשה לפרוט קצתם שלא יהא כפגיעה ח"ו בשאר הצדיקים והקדושים אשר בארץ - וכל זה מחסדי השי"ת למען חזק לבכות אחינו בני ישראל לאמונה שלמה ולעבודתו יתברך שמו".

וכעת ניגש בחיל ורעדה אל דבריו הקדושים והטהורים.

הפאות שאין "ניכרות לכל" אדם, שהם לא שיער - אסורות!

הגאון הקדוש מבריסק כותב בעצמו בספרו הקדוש, שאלות ותשובות מהרי"ל דיסקין, (קונטרס אחרון לס' קט"ו ס"ד, דין יוצאת וראשה פרוע) בזה הלשון:

"עיינן שלטי גבורים פ' במה אשה, דבשער תלוש שרי, ונ"ל [=ונראה לי] דדוקא בגונא דניכר לכל, שלא נעשה משער של עצמה, אבל בלאו הכי ודאי אסור... ובפרט לענין איסור ערוה, שהוא חשש הרהור.

מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
מפורש מדברי המהרי"ל דיסקין זצוק"ל,
שאסור ללכת עם פאה, שאינה ניכרת לכולם, שהיא לא משערי!

גם בלאו הכי יש לומר דשם רק לחצר אמרו, ובאינה מעורבת,
אבל לרשות הרבים עדיין מנא לן". עכל"ק.

היוצא לנו מדברי קדשו ד' יסודות.

א', כל מה שהתירו היה רק באופן שניכר לכל שאין זה שיערה,
אבל אם אין "ניכר לכל" שאין זה שיערה, אזי "ודאי אסור"! כלומר
לא מספיק שיידעו שהיא חרדית, וממילא לכן בוודאי מסתבר שמראה
השערות שעל ראשה הם פאה ולא שער, - מפני שידיעה זו עדיין
אינה נחשבת שהדבר עצמו "ניכר", וכדי להתיר צריך שיהיה "ניכר"
ולא מספיק שיהיה "ידוע".

ב'. ה"ניכר" אינו די שיהיה ניכר לה, או למכירותיה וחברותיה,
או לכל הנשים, אלא צריך שיהיה ניכר "לכל"! היינו לכל אדם.

ג'. המהרי"ל דיסקין זי"ע מוסיף לבאר חומר הדבר, שאין זה
כמו כל מראית עין שבעולם. אלא כאן הדבר חמור הרבה יותר מפני
שזה דבר המביא להרהור.

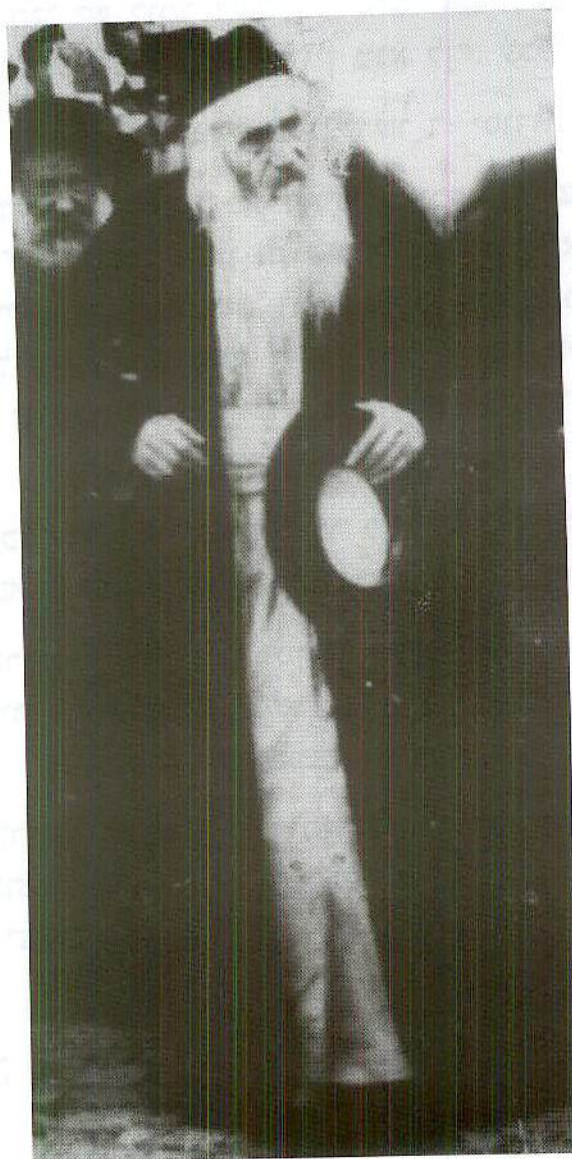
ד'. המהרי"ל דיסקין זי"ע דוחה את הראיות להיתר, מפני שיש
לומר שכל מה שמופיע בחז"ל פאה נכרית, כוונתם רק על חצר בלבד,
אבל על יציאה לרשות הרבים עדיין אין שום מקום להתיר!.

פסק מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זי"ע
על פי דברי המהרי"ל דיסקין זי"ע!

בקונטרס "הצנע לכת" עמוד ק"ג: מביא את דברי מהרי"ל דיסקין
תחת הכותרת:

"פאות במראה שיער אסורות!"

ומוסיף: "על פי הוראת הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך
שליט"א [וצוק"ל] שהוכיח מדברי המהרי"ל דיסקין וצוק"ל, דגם

מרן הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל

גאב"ד ירושלים עיה"ק

אמר לאחת שהלכה עם פאה

"קשה לי לומר עליך שאת ממש פרוצה,

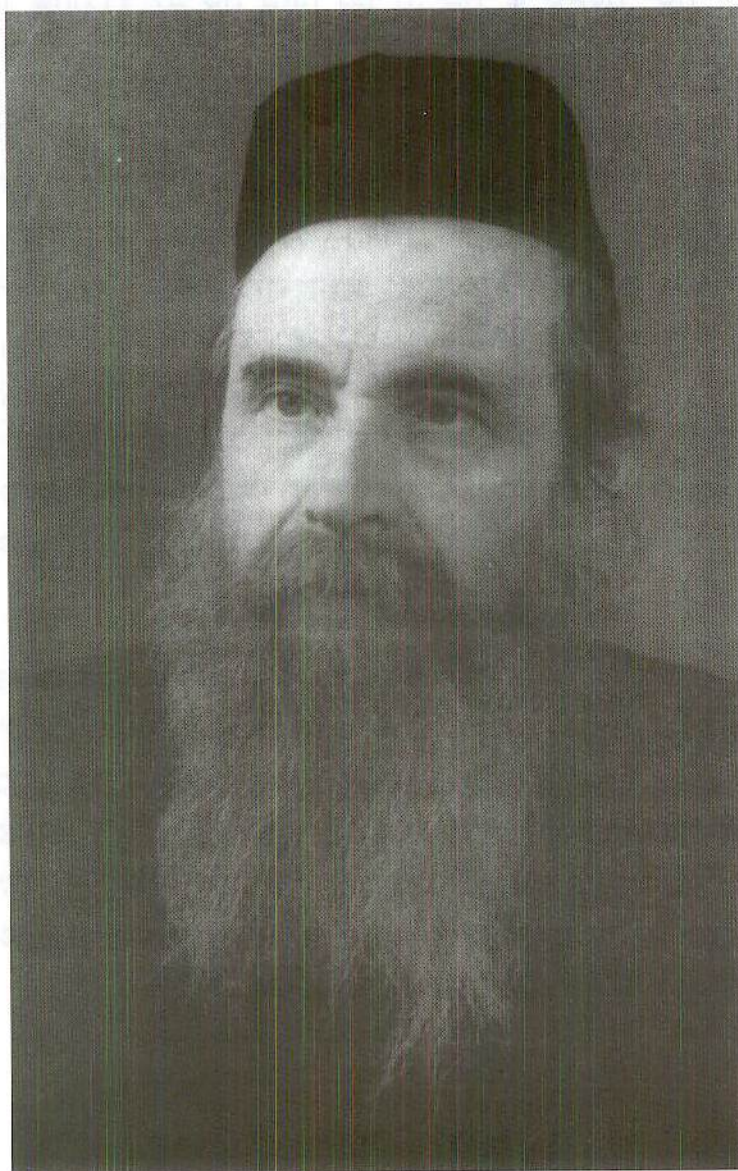
אבל זה שאת דומה לפרוצה, זה דבר ברור!"

ודבריו אלו נאמרו על הפאה הישנה שהיתה לפני יותר משבעים שנה!

הפוסקים שהתירו לבישת פאה נכרית, מודים שאסור שתראה הפאה כשערה".

וכבר העיד הגר"מ גרוס שליט"א במכתבו משנת תשנ"ו - בקשר למה שאסר מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל ויבדלחט"א הגרי"ש אלישיב שליט"א ושאר גדולי הדור, את הפיאות הנראות במראה שיער. - על זה מעיד בזה הלשון, "כפי שאומרים מוכרי הפאות וקונייהם, כיום צורת הפאות כפי מתכונתו ללא סטיה מהתקנות שנכתבו, לא מצוי כלל!, אלא כחמש או עשר אחוז!, וגם [האחוז המועט] המצוי, נראה על אשה צעירה כאשה מבוגרת וכיוצא בזה... ומהאי טעמא אין [מוכרי הפיאות והנשים] בוחרות בפאות אלו!, ונפרץ התקנות!... באומרם שבלאו הכי לא שייבא לעמוד בכל הגדרים!!!".

וכפי שאכן בסקר שנערך בשנת תשנ"ז כשנשאלו מוכרי הפיאות בבני ברק, מדוע כל הפאות שהם מוכרות נראות ממש כמראה שיער, הרי הרבנים אסרו זאת וכתבו שאינם נחשבות כיסוי ראש?, ענו כולם בלעג וצחוק, "הרי אי אפשר למצוא כיום אפילו פאה אחת בכל העולם שאינה נראית ממש כמראה שיער!, ואם כן, אם פאות במראה שיער אסורות, אזי אסור להניח שום חתיכת פאה על הראש, כי כולם נראות ממש כשיער!".

מרן הגאון רבי יחזקאל פרנא זצוק"ל
ראש ישיבת חברון

כאשר שמע מפי מרן הגר"ז מבריסק זצוק"ל שאביו מרן הגר"ח
זצוק"ל, אמר על המהרי"ל דיסקין זצוק"ל שהוא "הרבי של כלל
ישראל!" נענה ראש ישיבת חברון "וכי מה החידוש בכך? ואלא
מי יהיה הרבי של כלל ישראל אם לא רבי יהושע לייב?"
[עובדות והנהגות לבית בריסק חלק ד' עמוד קל"א]

סיפור נורא מהגאון הקדוש השרף רבי יהושע לייב דיסקין זצוקללה"ה מבריסק

שברה של מי שמתאמצת
להשפיע ולשדל נשים שיסירו את הפאה!

מעשה ברבה של יפו הגה"צ רבי נפתלי הירץ זצ"ל, אשר החליט לצאת במיוחד לירושלים כדי לחפש את סידור הרש"ש, הוא יצא לירושלים ופנה אל כיוון ישיבת "בית א-ל", - בית מדרשו של רבי שלום שרעבי זצ"ל (הרש"ש).

בהיכנסו אל שערי העיר העתיקה נתקל בדרכו בלוויה רבת משתתפים, היתה זו לויתה של הרבנית הצדקנית רחל לוי, אלמנתו של הראב"ד רבי יעקב לייב זצ"ל, רבי נפתלי הירץ הצטרף מיד אל המלוים, והלך אחרי המטה ביחד עם שני תלמידי החכמים הגדולים של ירושלים, רבי ישעי' ורבי יעקב אורנשטיין זצ"ל.

בעבור הלוויה ליד ישיבת "אהל משה", הופתע רבה של יפו לראות כיצד מופיע הגאון הקדוש השרף רבי יהושע לייב דיסקין הרב מבריסק זצ"ל על גזוזטרת ביתו, לחלוק למנוחה הצדקנית את כבודה האחרון.

היה זה מאורע מיוחד במינו, מפני שידוע היה לכל, שהרב מבריסק לא יצא מעודו ללוויה של אשה, גם אם היתה זו בעלת דרגה עליונה ביותר ביחוס ובצדקות, וכאן הוא טרח ובא אל הגזוזטרא, והמתין עד שאחרוני המלוים לא נראו כבר ברחוב !!!.

ר' נפתלי הירץ מביע את השתוממותו על כך, יודע הנהו שתנועותיו של הרב מבריסק מדודות ושקולות הנה, ומה ראה על ככה?.

מרן הגה"ק בעל "קהלות יעקב" זצוק"ל
 "בכל הדורות נמצאים קדושי עליון אשר רוח הקודש שורה עליהם
 "כגון הגרי"ל דיסקין בירושלים עיה"ק!"
 ובספרו של מרן המהרי"ל דיסקין זצוק"ל נפסק להלכה שההליכה
 עם פאה שאינה ניכרת לכל שאיננה משערות, "בודאי אמור!"
 וגם בלא זה, כל מה שמוזכר פאה,
 "רק לחצר אמרו, אבל לרשות הרבים, עדיין מנא לך?"

נענה ר' ישעי' אורנשטיין ואמר: אשה זו סבלה ביותר מצער גידול בנים, היא שיכלה בחייה שלשה בנים תלמידי חכמים וצדיקים, ומכאובים ויסורים למכביר היו מנת חלקה בחיים, לכן זכתה לכבוד הזה שהרב מבריסק יצא ללוותה.

כאשר מרגיש ר' יעקב אורנשטיין שהסבר זה אינו מספקו, הוא נענה ואומר, שלדעתו פשר הדבר טמון בעובדא, שר' יעקב ליב היה לומד תורה לילות שלימים מתוך יסורים, ובכדי שלא תחטפנו שינה היה משים את רגליו בגיגית מים צוננים וכך היה יושב ושונה ומעמיק במשנתו משך שעות רצופות, הרבנית שלו נטלה על עצמה את העול לסייע לו בכך, ומדי לילה בלילה היתה שואבת מים מן הבור ומושיטה לבעלה את גיגית המים כדי שיוכל ללמוד בתורה מבלי תנומה, כך היה מנהגה מאז שנישאה לו ועד ליום פטירתו, ובכן - מסיים ר' יעקב - וכי לא היתה בגלל כך זכאית לכבוד הזה?.

רבי נפתלי הירץ התפעל מאד מעבודת הקודש של הרבנית הצדקנית ע"ה, ומגודל מסירות נפשה עבור יגיעת התורה של בעלה הגאון רבי יעקב לייב זי"ע, אבל עם כל זאת, אומר רבי נפתלי הירץ, מרגיש אני כי יש כאן סיבה נוספת, שהוציאה את הרב מבריסק מגדרו, לצאת ולחלוק לה את הכבוד הגדול הזה!.

ושמא - חוזר ואומר ר' ישעי' - יצא הרב מבריסק לכבודו של בעלה הגדול הראב"ד, שעשה במסירות נפש בענין החרם על בתי הספר, והיא, הרבנית, עמדה תמיד לימינו?.

עדיין לא זאת, יקירי ר' ישעי' - אומר הרב מיפו - מרם הנענו לנקודת הפשר העיקרית.

אם כך - נענו שניהם ואמרו - עצתנו למר היא, לשאול על פשר הדבר את מרן הגאון ר' יוסף חיים זוננפלד, איש סודו של הרב מבריסק, הוא יפענח למר את חידתו.

מרן הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל
גאב"ד ירושלים עיה"ק

"צדקנית זו השקיעה הרבה כחות ועמל להשפיע על נשי
ישראל להסיר את הפאה מעל ראשן!
והרב מבריסק ידע על כך! לכן מצא לנכון לחלוק לה את
הכבוד הגדול הזה!"

נכון, נכון - עונה ר' נפתלי הירץ ומתעורר, הוא נפרד מבני חבורתו וסוקר בעיניו את המלואים, למצוא ביניהם את הגאון מרן רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל, תלמידו המובהק של מרן הרב מבריסק זי"ע, שלימים כיהן כרבה של ירושלים עיה"ק ומרא דארעא דישראל, מנהיגם של היהדות החרדית בירושלים ובארץ הקודש, הוא מצאו בראש המלואים, כשהוא הולך שחוח בסמוך למיטה.

"במה זכתה צדקנית זו לכבוד המופלא הזה שחלק לה הרב מבריסק"? - שואל ר' נפתלי הירץ את ר' יוסף חיים בגשתו אליו.

"הדבר מובן לי יפה, ופשוט הוא אצלי בתכלית הפשטות", עונה ר' יוסף חיים, והרב מיפו שם אזניו כאפרכסת.

"כל אלה שבאו להשתקע בעיר העתיקה בירושלים על מנת לחיות בה חיי קדושה וטהרה, הן מעדת הפרושים והן מעדת החסידים, כולם היו נזהרים ללכת כרצון ה' בצניעות כיסוי ראש עם מטפחת בלבד, וכשום אופן לא לחבוש אפילו משהו משיער פאה נכרית, ונזהרו שלא יראה על ראשם שום דבר הנראה כשיער! אפילו חתיכה קטנה חלילה".

"צדקנית זו שאנו מלואים אותה בדרכה האחרונה - ממשיך ר' יוסף חיים ואומר - השקיעה הרבה כוחות ועמל בענין זה, להשפיע על נשי ישראל, שעלו מחוץ לארץ להשתקע בירושלים, להסיר את הפיאה מעל ראשן, ולכסות את הראש במטפחת כדת וכדין כרצון השי"ת. עמלה נשא פרי כי דבריה היו יוצאים מהלב, ומעשה בגאון נודע שעלה מרוסיה והשתקע בירושלים, שהרבנית שלו לא רצתה לשנות את כיסוי הראש שלה ממה שנהגה בחוץ לארץ, וצדקנית זו דברה על ליבה, ולא נלאתה לבא אליה בענין זה פעם אחר פעם, עד שהצליחה לבסוף לשכנעה לשנות את דרכה, רבות עשתה והצליחה בשטח זה, והרב מבריסק ידע על כך, על כן מצא לנכון לחלוק לה את הכבוד הגדול הזה!!!".

מורן הגאון רבי אליהו דוד תאומים זצוק"ל
בעל ה"אדר"ת"

כותב באגרת ("אגרות האדר"ת" מכתב י"ג) לרב אחד מחוץ לארץ,
השואלו בענין העליה לארץ ישראל
"כן גם הרבנית לא תשא פאה נכרית!"

"אכן, אכן! כנים הדברים! - נענה ר' נפתלי הירץ ואומר - זאת היא הסיבה! אמת לאמיתה!, אלמלא באתי לירושלים אלא בשביל לשמוע דבר זה דייני!, אני חוזר מיד ליפו לעורר את בני קהלתי על תפקידם להתחזק ביותר בגדרי הצניעות".

כאשר חזר רבה של יפו אל עירו, היה זה כבר בעיצומו של ערב יום הקדוש, ומיד באותו יום, בעת כניסת היום הקדוש, יום הכיפורים, עורר הרב את בני קהילתו על קיום מצות כיסוי הראש כראוי וכיאות, כרצון הש"י, בספרו להם עד היכן מגיעים הדברים שהגאון הקדוש השרף מבריסק זי"ע יצא מגדרו אשר שמר עליו במשך כל ימי חייו, ואף על פי כן ויתר על מנהגו, והכל עבור לחלוק כבוד לאשה אשר זכתה להשפיע ולשדל נשים שיסירו את הפאה מעל ראשן, ויכסו ראשן במטפחת כרצון הש"י.

מרן הגאון רבי **יעקב לייב רובין** זצוק"ל
ראב"ד ירושלים עיה"ק
אשר אשתו הצדקנית, השקיעה הרבה כחות ועמל
כדי להשפיע על נשות ישראל להסיר את הפאה מעל ראשן!

הגאון הצדיק רבי בן ציון יאדלר זצוק"ל
 בן הגאון הצדיק רבי יצחק זאב יאדלר זצוק"ל
 בעל ספרי "תפארת ציון"
 אשר לא רצה להיכנס בשום אופן
 לביתם של רבנים שנשותיהם הלכו עם פאה!

הגאון ר' יצחק זאב יאדלר זי"ע מתלמידי מרן המהרי"ל דיסקין זי"ע

הגאון הצדיק ר' יצחק זאב יאדלר זי"ע (אביו של הגה"צ ר' בן ציון יאדלר זי"ע) היה מתלמידי הגה"ק ר' יהושע לייב דיסקין זי"ע, אשר עודד אותו לכתוב את חיבוריו, כפי שכותב בהקדמתו לחלק הראשון מחבורו הענק "תפארת ציון" על כל המדרש רבה - שמונה עשרה כרכים! - "ממעמקי הלב אני מברך את אדונינו מורינו ורבינו רשכבה"ג מהרי"ל שליט"א אב"ד דק"ק בריסק, אשר חזקני ואימן לבבי וכו', ודברי קדשו חזקו אותי, כי אזכה להשלימו, ויהיה נחת רוח ליוצרנו".

הגה"ק מהרי"ל דיסקין זי"ע כותב עליו תוארים מופלגים: "ידיד ה'! וידיד נפשי!, הרב הגדול בתורה וביראה!, רב פעלים!, אוצר כלום! לתורה ולתעודה!, חובר חיבורים מחוכמים!", וכותב "על דבר בקשת כת"ר מאתי ליתן לו הסכמתי על חיבוריו היקרים", "הנה ודאי לא נעלם ממנו אשר מעודי מנעתי עצמי מזה, ואותן ההסכמות שנדפסו על שמי נעשו בשגגה, ואך למען חביבותיה דכת"ר! [=חביבותו של כבוד תורתו], עיינתי בחיבוריו, וראיתי כמה דברים, והוטבו בעיני! וכיחוד בחיבורו על המדרש רבה אשר הוא חיבור יקר להלל!". וממשיך לברך שם את כל הקונים והמסייעים.

ועד כמה עשתה הסכמת המהרי"ל דיסקין זי"ע רושם בירושלים עיה"ק, אפשר לראות מהסכמת הגאון ר' שמואל סאלנט זי"ע שכותב "אחר ראיתי חתימת יד כבוד ידיד ה' וכו' הגאון הצדיק המפורסם מהרי"ל דיסקין וכו' העיד בגדלו שראה כמה דברים בכתב יד הרב המחבר והוטב בעיניו!".

ובנו הגה"צ ר' בן ציון יאדלר זי"ע כותב, שהגרי"ל דיסקין זי"ע אמר לאאמו"ר "כשיעזור ה' ונזכה לביאת המשיח, אשתדל שגם הוא יתן הסכמתו על הספר!".

הגאון הצדיק רבי בן ציון יאדלר זצוק"ל
 בן הגאון הצדיק רבי יצחק זאב יאדלר זצוק"ל בעל ספרי "תפארת ציון"
 מתלמידי הגה"ק רבי יהושע לייב דיסקין זצוק"ל שאחז:
 "פאה נברית דינה כגילויי שערות ממשו"
 [עומד לימינו כ"ק מרן אדמו"ר מביאלא זצוק"ל בעל "הלכת יהושע"]

יגיעתו בתורה היתה עצומה, היה חוזר הרבה פעמים על כל דף גמרא, ואח"כ על כל פרק, ואח"כ על כל מסכת, פעמים רבות מאד, והיה חוזר על כל הש"ס בחודש אחד!, וכשפעם אחת שמע איך שאנשים מתפללים מזה, תמה ואמר "מה גדלות יש בזה!".

עומק לימודו אי אפשר לשער, כשהיה מתחיל בעיון באיזה ענין, היה שוכח סדרי עולם, היה יכול להשקיע עצמו בלילי חורף הארוכים לאחר מעריב, ולא הרגיש כלל שעלה השחר והאיר הבוקר!.

מלבד חיבורו הגדול "תפארת ציון" על המדרש רבה, ותפארת הגר"ז על מסכת ברכות והר"ף, חיבר ארבעים ושמונה ספרים על הש"ס, תוספתא, ירושלמי, שולחן ערוך, משניות ועוד.

הגאון לא רצה להיכנס בשום אופן! כי פאה נחשבת כגילוי שער ממש!

בנו הגה"צ רבי בן ציון יאדלר זי"ע כותב על אביו הגה"צ רבי יצחק זאב יאדלר זי"ע בספרו "בטוב ירושלים" בזה הלשון:

"אסר לבישת פאה נכרית, ועל כן לא רצה להיכנס בשום אופן לביתם של הרבנים שבאו מחוץ לארץ ונשותיהם היו לובשות פאה נכרית, שכן החזיק זאת כגילוי שערות ממש!".

פאה דינה כגילוי שערות!

נכדו ר' מאיר יאדלר מספר: מעשה שהלך עם זקנו הגה"צ ר' יצחק זאב זי"ע לבקר את אחד מגאוני ירושלים שעלה מחוץ לארץ, לפני עברו את מפתן הבית, נעצר הגאון ר' יצחק זאב לזמן קט, ורק אחר כך נכנס. לשאלתו של ר' מאיר על מה ראה להעצר על יד הדלת, ענה לו: שפעם אחת היתה אסיפת רבנים בבית זה, וכמדומה

לו שהרגיש כאן באשה שלבשה פאה נכרית שדינה בגילוי שערות!
ועל כן רצה הפעם להוכיח, כדי שלא יכשל בזה שוב.

בהקדמה לספרו תפארת הגר"ן הערה 9 - מהספר "בטוב ירושלים"

**הגאון רבי דוד בהר"ן זי"ע מתלמידי מרן מכריסק זי"ע
דיבר על ליבה כמה שעות!!!**

שמענו מאחד מזקני התלמידי חכמים בירושלים, שהגאון הצדיק
רבי דוד בהר"ן זצ"ל, כאשר שמע על אשה חשובה שבאה מחוץ
לארץ, שלובשת פאה נכרית, כיתת את רגליו להוכיחה, ודיבר על לבה
כמה שעות, שתסיר את הפאה הנכרית מראשה.

דת יהודית כהלכתה עמוד קכ"ב

מֶרֶן הַגָּאוֹן רַבִּי שִׁמְוֵאל פֶּלְנֵט זְצוּק"ל
 אָמַר לְרַב גָּדוֹל מִחוּץ לָאָרֶץ: "נֹדֵעַ לִי שֶׁהֶרְבֵּנִית הוֹלֶכֶת
 עִם פֶּאֶה, וְהַצְטַעַרְנוּ מִזֶּה הֶרְבֵּה!". וְכֵךְ הָאֶרֶץ בִּדְבָרָיו,
 עַד שֶׁהֶרֶב שֶׁאִשְׁתּוֹ הִלְכָה עִם פֶּאֶה בִּכְהָ! וְהַבְטִיחַ שֶׁהָיָא
 לֹא תֵלֵךְ יוֹתֵר עִם פֶּאֶה !

הגה"ק מרן רבי שמואל סלנט זי"ע רבה של ירושלים עיה"ק ומרא דארעא דישראל

הגאון רבינו שמואל סלנט זצוק"ל, מגאוני ליטא, נשלח על ידי רבני ליטא בשנת ת"ר, להיות דיין ומורה הוראה לכל קהילות האשכנזים בירושלים, אשר מייסדיה היו מתלמידי הגר"א כידוע. והגר"ש סלנט זצוק"ל היה חתן הגאון רבי זונדל סלנט זצוק"ל, תלמיד מורינו הגאון רבי חיים מוואליזין זצוק"ל, תלמיד הגר"א מוילנא זצוק"ל.

**האריך לתאר את גודל הצער שנגרם לו על ידי הפאה
עד שהשומע התחיל לבכות!
והבטיח שתסיר את הפאה!**

סיפר הרה"ג ר' נפתלי פרוש ז"ל סופרו של מרא דארעא דישראל הגאון רבינו שמואל סלנט זצוק"ל: פעם בא גדול אחד מחו"ל והרבנית הלכה בפאה נכרית, ונעשה מזה רעש גדול בכל העיר, עברו כמה שנים ובנו של הרב עמד להתחתן, ודרשה הרבנית שגם כלתה תלך בפאה נכרית, ושוב נעשה מזה רעש גדול בכל העיר, שלח רבינו הגאון ר' שמואל סלנט לקרוא להרב, ואמר לו, כאשר בא כבודו לירושלים ונודע לי שהרבנית הולכת בפאה נכרית הצטערנו בזה הרבה! !, אבל מכיון ששמעתי שכבודו חלש מאד, על כן חששתי שמא הדבר יפגע בבריאותו, לכן החלטתי להסתפק בשב ואל תעשה. ועכשיו אני מצטער על שלא מחיתי מיד בהתחלה, מכיון שאני רואה להיכן הגיעו הדברים! , שהרבנית דורשת שגם כלתה תלך בפאה נכרית. וכך האריך לפניו בדבריו ותיאר לו את גודל הצער שנגרם לו

מורן הגאון רבי שמואל סלנט זצוק"ל
"אצטרך ללכת לכל בתי הכנסיות ולהכריז שזה נגד רצוני ואף
מחיתי על כך!"

מהפאה של כלתו, עד שהרב [שאשתו הלכה עם פאה] בכה!!!, והבטיח לרבי שמואל שיותר לא תלך בפאה נכרית. רק אז נחה דעתו הקדושה של רבי שמואל סלנט זצוק"ל.

אצטרך ללכת אל כל בתי הכנסת ולהכריז שזה נגד רצוני! ואף מחיתי על כך!

הגאון רבי שמואל סאלאנט זי"ע היה משגיח על קרוביו ובני משפחתו שילכו בכיסוי הראש בצניעות יתירה, והיה שם עיניו ומוכיחם, וחושש על קלקולם, יותר מעל האחרים, ונמוקו עמו, כדי שלא יאמרו הבריות, "בהסכמת הגר"ש סאלאנט עושים כך".

מעשה בצעירה אחת מנכדותיו, שהתחילה ללבוש מטפחת שונה ממה שהיה נהוג בימים ההם. הרב קרא לבנו, הוא אביה של צעירה זו, וביקש הימנו: "לך אל בתך, ותאמר לה שתסיר מיד את המלבוש הזה, ותלבש את כיסוי הראש בצניעות יתירה, כמו שהיה נהוג בדורות הקודמים, אחרת אצטרך לילך לכל בתי הכנסיות ולהכריז שזה נגד רצוני, ואף מחיתי על כך".

נכדתו ששמעה את הדברים התקיפים מפי זקנה, מיד חזרה ולבשה את כיסוי הראש המהודר בתכלית הצניעות כמנהג אמותיה.

בטוב ירושלים פרק י"ג עמוד שע"ה מכתבי המגיד הירושלמי הצדיק
רבי בן ציון יאדלער זי"ע

"לחפש אהר פרטייה ודקדוקיה של המצוה, שנאמרה מפי הגבורה,
לשים חובה על כל אדם מישראל לקיימה דוקא בשלימות הדקדוק!"

אמו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל
הלכה רק עם מטפחת בלבד!
כך זוכים לבנים, וחתנים, גדולי הדור! גאוני ארץ! שמאירים
את העולם בתורתם וקדושתם!

אמו של מלך! "מאן מלכי-רבנן"!

אמו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, הרבנית ראשה לאה קרליין ע"ה, הלכה רק עם מטפחת בלבד, בלא שום תוספת של דברים אחרים כלל. ומסופר [מובא ב"פאר הדור" חלק א' עמוד ס"ב, וב"מעשה איש" חלק א' עמוד י"ג], שהרופאים אמרו שאסור לה להיכנס להריון, כי זו סכנת חיים עבודה. ואביה הציע לחתנו בלית ברירה שיתגרשו זה מזה. אבל היא מיאנה לציית לדברי הרופאים, ואכן זכתה להביא לעולם ארבעה בנים וחמשת בנות, אשר כולם בנים וחתנים צדיקים ותלמידי חכמים מופלגים, ביניהם, בנה מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, וחתנה מרן ה"קהלות יעקב" זצוק"ל. וכאשר נשאל בנה הגאון רבי מאיר קרליין זצ"ל ממרן ה"חפץ חיים" זצוק"ל, במה זכתה לזרע צדיקים כה מפואר, השיב שאמו נשאלה שאלה זו, והשיבה שהיא זכתה לזה על ידי גודל זהירותה בצניעות כיסוי שערות ראשה בכל מצב. [עי' פאר הדור ח"א עמוד ס"ד].

ואכן ב"פאר הדור" חלק א' עמוד נ"א, הכניסו את תמונת אמו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, אשר בה רואים כיצד כיסתה את כל ראשה עם מטפחת בלבד. [כל אשה שרצונה לעמוד על האמת, יכולה לראות זאת בספר "פאר הדור" חלק א' עמוד נ"א הנ"ל, ותווכח לראות כיצד יש לכסות את הראש כדי לזכות להיות אמם של גדולים וצדיקים זי"ע]. וכמו כן בתה - אחותו של מרן ה"חזון

אשת מרן בעל "קהילות יעקב" זצוק"ל, אחותו של מרן
ה"חזון איש" זצוק"ל, הלכה רק עם מטפחת בלבד!

איש" וצוק"ל, אשת מרן בעל "קהילות יעקב" וצוק"ל, הלכה רק עם מטפחת בלבד.

וכמו כן אשת מרן החזון איש זי"ע הלכה עם מטפחת בלבד.

כך העיד גיסו הקדוש מרן רבי יעקב ישראל קניבסקי בעל קהילות יעקב מסטייפלא זי"ע. ושמענו זאת מעדות אישית מפי תלמיד חכם שנסע במיוחד מירושלים, ושאל בפירוש את מרן הסטייפלר זי"ע, כיצד הלכה אשת מרן החזון איש זי"ע, והשיב לו מפורש שלא הלכה עם פאה, רק עם מטפחת. והוסיף מרן הסטייפלר באומרו, אף על פי שלא שמעתי מהחזון איש מפורש מה ההלכה בדין פאה נכרית, אבל זאת אני יכול להעיד, שאשתו לא הלכה עם פאה, רק עם מטפחת.!

ומלבד כל זאת, כל בר דעת שבקי מעט בהדרכותיו והליכותיו של מרן החזון איש וצוק"ל, יכול לדעת מה אחז מרן החזון איש וצוק"ל, כיצד יש לנשות ישראל הכשרות לקיים את מצות כיסוי הראש בצניעות. וכפי שנביא מדבריו ומאגרותיו, אשר מהם נוכל ללמוד את דעתו הקדושה בענין זה.

ענף א' - מבחינת ההלכה

ראשית כל עלינו להתבונן מה היתה דעתו על הענין מבחינת ההלכה.

מהפאה נודף ריח של איסור דאורייתא!

מרן החזון איש וצוק"ל אמר לי ביחוד, לגבי הליכה עם פיאה נכרית: "ס'שמעקט מיט א דאורייתא!!!!" (-כלומר פאה נכרית נודף ממנה ריח של איסור דאורייתא!).

אחד ממקורביו מוקני התלמידי חכמים בבני ברק שליט"א ששמע זאת מפורש מפיו הקדוש ש"ל מרן החזון איש וצוק"ל.

מרן ה"חזון איש" זצוק"ל

"נודף מהפאה ריח של איסור דאורייתא!"

"דאס שמעקט מיט א דאורייתא!"

עד כמה מאירים לעינים ומתוקים לחיך הם דבריו הנפלאים של מרן החזון איש זי"ע, שהתבטא על הפאה בלשונו הטהור "ס'שמעקט מיט א דאורייתא!!!". ומי היה רוצה להלך בחוצות כאשר על ראשו מוטלת הפאה אשר נודף ממנה ריח של איסור דאורייתא?!

והנה מלבד עדות זו, יכול כל בר דעת לראות את דעתו הבהירה באגרותיו, כפי שנביא כאן מעט מהם. שהרי הנידון שלנו, הוא דבר שלכולי עלמא ישנם פוסקים שסוברים שהוא איסור גמור, ובכל פעם שיוצאים לרחוב עם פאה, הרי זה נידון ושאלה של איסור גמור. ועל כן הבה נתבונן באגרותיו של מרן ה"חזון איש" צוק"ל, ומהם נלמד לנידון דידן.

"האוסר - די לו להראות שאין ההיתר מבואר"!

"והריני מקדים, שעל המתיר להביא ראיה ולבסס ההיתר על מקור נאמן מן הגמרא, ומן הפוסקים, אבל האוסר, די לו להראות שאין ההיתר מבואר!".

"כל שאינו בוודאות היתר - הוא אסור"!

"וכל אלו הדברים, אינם נקבעים על ראיות מכריעות, אלא נובעות מהעיקר היסודי, שאין להתיר אלא בוודאות, וכל שאינו בוודאות היתר, הוא אסור".

קובץ אגרות חזון איש חלק ב' אגרת כ"ח

"אנו מחמירים בספיקות"!

"קשה להעמיק בכל הלכה והלכה... ועל כן אנו מחמירים בספיקות".

קובץ אגרות חזון איש חלק א' אגרת כ"ד

"ואם כתב גאון אחרון להמליץ על המקילים, אין זה הוראה
לחקות את המקילים!"

מרבן ה"חזון איש" וצוק"ל

"האוסר, די לו להראות שאין ההיתר מבואר!"
"וכל שאינו בוודאות היתר, הוא איסור!"
"ועל כן אנו מחמירים בספיקות!"

"יקרה היא לנו כל הלכה מן התורה, ואמרו אילו היתה בשמים צריך אתה לעלות אחריה".

קובץ אגרות חזון איש חלק ג' אגרת ט'

"ואם כתב גאון אחרון להמליץ על המקילים, אין זה הוראה לחקות את המקילים"!.

קובץ אגרות חזון איש חלק ב' סימן מ"א

"לצאת מן הספק"

כשנשאל מרן ה"חזון איש" זי"ע מפי אחד שלא רצה להדר ולהוסיף במצוה, ענה לו מרן: "הדבר דומה למי שלוקח סכין וחותר לעצמו את הסימנים שבצוואר - קנה וושט, - ובא לשאול את הרב האם עדיין לא הגיע לרוב הסימנים, ויכול הוא להמשיך לחתוך!. כך גם כאן, הדבר ברור שכאשר מדובר באיסור ראורייתא, אין נכנסים עד לגבול האיסור בדיוק, אלא מרחיקים מעט מן המקום, כדי לצאת מן הספק.

מעשה איש חלק ב' עמוד קמ"ג

ונורא הדבר למתבונן, עד היכן התייחס מרן החזון איש וצוק"ל אל כל מי שמזלזל במה שנוגע אל רצון ה' בטענה שאין זה ברור שאסור לכולי עלמא, שהרי זה ממש כמו מי שחותך לעצמו את הצוואר, והוא מסתמך על זה שהוא עדיין לא חתך את רובו, ממילא הוא יכול להמשיך לחיות במצב כזה באופן רגוע ושליו, שהרי אין לזה דין שחיטה על פי הלכה!.

"העצלות מערפלת - שלא יוסיף כח להכריז מלחמה!"

וכמה מתאימים לעניננו דבריו הקולעים של מרן החזון איש וצוק"ל, המיטיב לתאר במילים קצרות, את מה שמתחולל בלבם של

"שומר מצוה ודקדוקיה, הנסיונות מצויים לפניו, ומערכה
תדירית נמושה לפניו" !

מֶרֶן ה"חֲזוֹן אִישׁ" וְצוֹק"ל
"בַּחֲבִיּוֹן לֵב, דּוֹפֵק פִּקְפוֹק, וְלוֹחֵשׁ בְּאוֹזְנוֹ: לֹא! לֹא!
מִשְׁהוּ לֹא בַסֵּדֶר! אֲבָל הַעֲצָלוֹת מַעֲרַפְלָת, שְׁלֹא יוֹסִיף
כַּח לְהַכְרִיז מִלַּחֲמָה!"

הרבה אנשים ונשים מישראל, כאשר הם חושבים על קיום מצוה זו כרצון ה' בשלימות.

וזה לשונו הזהב: "לפעמים אפשר למצוא את העצלות, לגורם לתנועה ולמרץ. כשהתנועה טבעית, למלא תאותו חשקו ומתקו. ושמה בחביון לב, דופק פקפוק, ולוחש באזנו: "לא!, לא!, משהו לא בסדר!". אבל העצלות מערפלת, שלא יוסיף כח להכריז מלחמה!"

קובץ אגרות חזון איש חלק א' אגרת ג'

"אין אנו יודעין ערכן של מצוות!, ולכן הננו מפגרים בזריזותן בלי הערת הלב".

קובץ אגרות חזון איש חלק ב' אגרת קל"ז

לקיימה דווקא בשלימות הדקדוק!

ואלו הם דבריו הקדושים של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, בגודל החיוב להקפיד על קיום פרטיה ודקדוקיה של המצוה, "דוקא בשלימות הדקדוק!".

"מה גדולה אשמתו של איש נלבב לאהבת העבודה לפניו יתברך, בשעה שמזניח את לבו מלחפש אחר פרטיה ודקדוקיה של המצוה, שנאמרה מפי הגבורה לשים חובה על כל אדם מישראל לקיימה דוקא בשלימות הדקדוק, ובחסרו תנאי אחד מתנאי דקדוקיה, לא קיים המצוה!"

אמונה ובטחון פרק ד' סימן י"ח

"שומר מצוה ודקדוקיה, הנסיונות מצויים לפניו. ומערכה תדירה נטושה לפניו. ונוח לו להתאמן יפה, כדי להרגיז יצרו הטוב על יצרו הרע. וההזדמנות לפניו לנסיון, בכל שעה. ועלייתו בטוחה, ותיקונו נאמן".

אמונה ובטחון פרק ד' סימן ט'

כשנשאל רבינו כיצד משיגים דרגות רוחניות רמות? השיב:
עצם עשיית מצוות ה' בפרטותיהן ובדקדוקיהן, הן הן המדרגות
הרוחניות העליונות. וכל נסיון להשיג מדרגות בדרך אחרת, סופו
מפח נפש!.

מעשה איש חלק א' עמוד קכ"ה

וכן הוא בעניננו, אשר היצר מפתה ומתגבר על נשות ישראל,
שיחשבו שמצות כיסוי הראש היא שונה מכל מצות התורה, ואין
"חובה על כל אדם מישראל, לקיימה דוקא בשלימות הדקדוק"!!!.
ולכן אשרי האשה המתגברת על כל פיתויי היצר, ומקבלת על עצמה,
גם במצוה זו, "לקיימה דוקא בשלימות הדקדוק"!!.

ענף ב' - ההתייחסות אל הענין של "שלא שינו את לבושם"

והנה מלבד הנקודה האמורה מבחינת ההלכה, הרי ישנה כאן
עוד נקודה חשובה ביותר, אלא שבגלל שיש בנידון הפאה, נידון
הלכתי מדאורייתא ומדרבנן, לפיכך היצר הרע דוחק לצד את כל
הבעיות האחרות שיש בזה. אבל מכיון שישנם כאלה, שכאשר
מדברים עמהם על נקודת ההלכה, הרי הם לוחמים בכל התוקף, ואינם
מוכנים להודות שאכן הענין מפוקפק ביותר, ושאכן ישנם פוסקים
שסוברים שיש בזה איסור גמור בכל יציאה לרחוב. לכן הבה נתבונן
מה היתה דעת מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, אפילו אילו לא היה שום
פוסק בעולם, שסובר שעוברים איסור דאורייתא בכל פעם שיוצאים
לרחוב עם פאה, ואפילו אילו לא היה שום פוסק בעולם שסובר
שעוברים על איסור דרבנן בכל פעם שיוצאים לרחוב עם פאה,
ואפילו אילו לא היה בזה שום חשש דחשש על פי הלכה. ורק יש
בזה "ענין של לא שינו את לבושם". האם היה הדבר הזה לבד, ראוי
לעורר עליו ולפעול לתיקונו, או לא?.

כלומר, אפילו אם רק יש בזה ענין שאין זה הלבוש שהיה נהוג בכלל ישראל במשך כל הדורות, מאז אמותינו הקדושות, עד לפני כמאתיים שנה, רק כל ענין הפאה נלמד מהגוים, עד שהתפשט אצל אלפים ורבבות מכלל ישראל. האם עבור זה לבד, ראוי לעשות כל מה שאפשר, כדי לחזור אל הלבוש היהודי המקורי לפני ששינו אותו?.

והנה התשובה לשאלה זו מפורשת פעמים רבות באגרותיו ואמרותיו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, והרי הדברים לפנינו ככתבם וכלשונם.

"מאד קשה עלי הדבר"!

הנה כל אחד יכול לראות, עד היכן חרדה נפשו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל מכל סטיה קלה ממלבושם של ישראל, אפילו אם אין בדבר איסור על פי הלכה, ממה שכתב בעצמו באגרת בענין גילוח הזקן בסם, [ולא מדובר כאן על גילוח עם מכונה, שהרי על גילוח עם מכונה אחז החזו"א שזה איסור גמור], אפילו כאשר הדבר מותר על פי הלכה.

וזה לשונו הזהב: "הסם, אם אינו סם..., אינו גם סם חיים. ומאד קשה עלי הדבר, שאינו ממדת הצניעות, ואין זה לבוש ישראל, רק למרו מהגוים, ושוללים בזה קדושה".

קובץ אגרות חזון איש חלק א' אגרת קצ"ז

הרי לנו מפורש, שכאשר משנים מלבוש ישראל מדורי דורות, אפילו אם הדבר מותר על פי הלכה, בכל זאת "שוללים בזה קדושה", "ומאד קשה עלי הדבר"! , כי מי שיש לו לב מבין, והוא מזרע אברהם יצחק יעקב, אינו אומר: מה איכפת לי שזה מגיע מהגוים, הרי העיקר הוא לברר רק שזה מותר על פי הלכה, ואין

"והדרך הישרה שיבור לו האדם... וילעיגו עליו, ולא יחוש
מפני המלעיגים! ואז יעיד ששולחנו גדול משולחנם!"

מרן ה"חזון איש" זצוק"ל

כותב על דבר שמותר בהיתר גמור על פי הלכה
"מאוד קשה עלי הדבר, שאינו ממדת הצניעות, ואין זה לבוש ישראל, רק
למדו מהגוים, ושוללים בזה קדושה!"
"ואף שפשטה המחלה גם בין התורנים יחיו, לא נשתנה הדבר בשביל זה!"

בזה שום חשש איסור כלל? וכי צריך לכאוב לי על דבר זה, אם אברר שיש פוסקים מתירים אותו, ואין בו שום חשש על פי הלכה? אבל מרן ה"חזון איש" זצוק"ל מלמד אותנו, שדרך התורה היא: שכל דבר שיש בו סטיה ממדת הצניעות, ומדרך ישראל שנהגו בכל הדורות, אזי אפילו אם הדבר מותר על פי הלכה לכל הדיעות, אף על פי כן "מאד קשה עלי הדבר", "ושוללים בזה קדושה"!!

ואם כן, הוא הדין בנידון דידן של היציאה לרשות הרבים עם פאה, נוקל וחומר הוא, כי כאן מדובר בדבר שכולם מודים שיש פוסקים מגאונים הדורות ז"ע, אשר סוברים שהוא אסור על פי הלכה, בוודאי ובוודאי שכל מי שיש לו לב מבין, וחפץ ללכת בדרכו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, בראותו את נשות ישראל לובשות את הלבוש שהם "למדו מהגוים, ושוללים בזה קדושה", בוודאי שצריך כל אחד ואחד להרגיש ש"מאד קשה עלי הדבר"!!!

"הדרך הישרה שיבור לו האדם!"

ומסיים שם מרן ה"חזון איש" זצוק"ל את אגרתו, בלשונו הזהב:

"והדרך הישרה שיבור לו האדם, (בענין גידול זקן האיש), הוא לשייר שערות קצרות, ניכרות היטב, עד שנקרא זקנו מגודל, וילעיגו עליו, ולא יחוש מפני המלעיגים, ואז יעיד ששלחנו גדול משולחנם"!!

הרי לנו מפורש, ש"הדרך הישרה שיבור לו האדם", היא שיהיה "ניכר היטב" באופן ש"ילעיגו עליו, ולא יחוש מפני המלעיגים". כלומר, זהו הסימן וה"שיעור" למי שמחפש את הדרך הישרה בענין מלבוש יהודי, ש"ילעיגו עליו, ולא יחוש מפני המלעיגים"! "ואז" - רק אז - "יעיד ששלחנו [בעולם הבא] גדול משולחנם"!!

"אף שפשטה המחלה בין התורנים יחיו"

בוודאי ישנם כאלה שרוצים להרגיע את עצמם בטענה, שהן אמת שכל הפאות הגיעו במקורם מהגוים, והן אמת שבמשך כל הדורות, עד לפני כמאתיים שנה, היו נשות ישראל מכסות ראשם עם מטפת, אבל כיום שהתפשט הדבר מאד, ואפילו נשות בני תורה הולכות עם פאה, אם כן אין בכך שום חסרון.

אבל מרן ה"חזון איש" וצוק"ל כותב בפירוש ש"אף שפשטה המחלה בין התורנים יחיו, לא נשתנה הדבר בשביל זה". וזה לשונו באגרת קצ"ח:

"מעולם אין דעתי נוחה מגילוח זקן כעין תער" - כלומר אפילו כאשר אין מגלחים בתער, אבל מכיון שסוף סוף הזקן מגולח, והרי זה נראה כמו הפנים של מי שמגלח בתער, לכן אין דעתו - דעת התורה האמיתית - נוחה מדבר כזה. "בהיותי מורגל באיסורו בדור הקודם", כלומר, שהדרך שבה אנו יכולים ללמוד ולדעת, מה צריכה להיות ההתייחסות האמיתית שלנו אל כל שינוי מלבוש ישראל, היא לשמוע מה היא דעתו של מי שהורגל מהדור הקודם, טרם נתפשטה המחלה, כי רק הוא זוכה שדעתו עדיין ישרה ונכונה, וביכולתו לראות את הדברים בצורתם ומקומם המדויק. "והיה הדבר נחשב כשינוי מלבושיהם לבוש הישראלי, ואף שפשטה המחלה גם בין התורנים יחיו, לא נשתנה הדבר בשביל זה. ולכן נפשי סולדת בענין זה".

ואם כן מובן לכל בר דעת, איך צריכים אנו להתייחס אל יציאת הנשים עם פאה לרשות הרבים, אשר הדבר מפורש יוצא מקולמוס לבו הטהור, שכל שינוי מלבוש היהודי בדורות הקודמים, צריך האדם להיות "מורגל באיסורו", "ואף שפשטה המחלה גם בין התורנים יחיו, לא נשתנה הדבר בשביל זה". ולכן כל אחד שחושק להידבק בדרך האמת, לאחר שזכינו שתתגלה לנו דעתו הזכה של איש האמת, ראוי שתהיה נפשו סולדת מענין זה!.

מֶרֶן הַחֲזוֹן אִישׁ זְצוּק"ל

[במוצאי יום כיפור]

"צריכים לעמוד בתוקף! ולא להתאים את עצמו אל העולם! לא לעשות פשרות! אפילו שגם בישיבות הדר הדבר!"

**"לא להתאים את עצמו אל העולם!"
"לא לעשות פשרות!"**

וכה היו הדברים שיצאו מפיו הקדוש של מרן ה"חזון איש" צוק"ל, ונרשמו על ידי הרה"ג רבי שאול ברום זצ"ל, חתנו של מרן ה"קהילות יעקב" צוק"ל, אשר מהם נוכל ללמוד כיצד יש לנו להתייחס אל מנהגם של ישראל הקדושים, אפילו כאשר אין שום חשש על פי הלכה לשנות ממנו, ואפילו כאשר אלפי בני תורה במשך כמה דורות, כבר אינם נוהגים במנהג זה.

הדברים נאמרו בקשר לגידול זקן, כאשר רוב רובם של בני הישיבות היו מגלחים זקנם, כפי שהיה נהוג בכל הישיבות הגדולות והמפורסמות בליטא כידוע.

"צריכים לגדל זקן, לא מטעם איסור השחתה, שזה הרי אינו, אלא בתער. אלא מפני שהוא כלבוש ישראל, ואין לשנות! צריכים לעמוד בתוקף, ולא להתאים את עצמו אל העולם! לא לעשות פשרות!..."

גם בישיבות חדר הדבר, ואף על פי שאומרים שרצו בזה לקרב רחוקים, אין זה יסוד הדבר, ולא הצליח כלל, אלא שגילחו את זקנם ונתקלקלו!.

מעשה איש ח"ק א' עמוד קס"ד

"הרי זה בגדר שלא שינו את לבושם!"

והנה לפנינו ציטוט מהספר הנפלא "פאר הדור" חלק ב' עמוד של"ח, המספר על אברך שנכנס ובא אל חדרו של מרן ה"חזון איש" צוק"ל ופניו מגולחות. פנה החזון איש אל האברך, ואמר: "מן הראוי שיהא זקנך מגודל"! שאל האברך: "מה חשיבות בדבר"? השיבו מרן: "הרי זה בגדר שלא שינו את לבושם"!.

פאר הדור חלק ב' עמוד של"ח

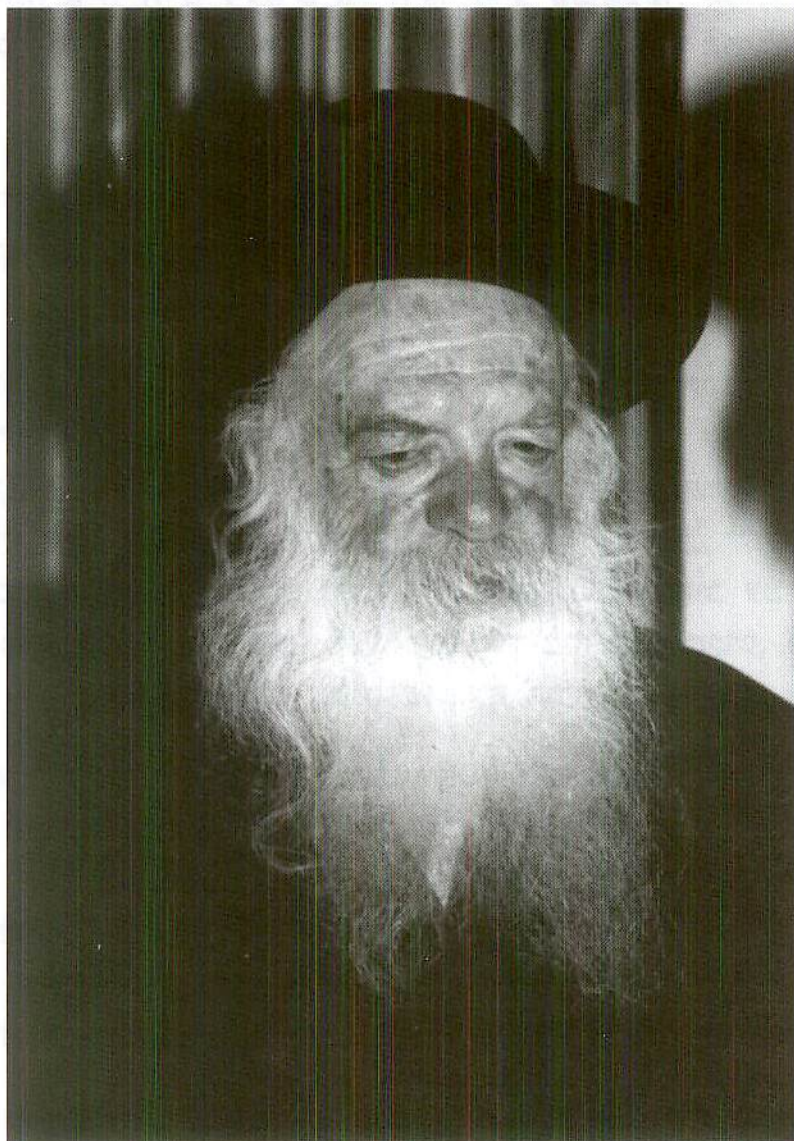
והנה אילו היינו ניגשים אל היצר הרע שבתוכינו, המונע אותנו מלקיים מצות כיסוי הראש כראוי, ואומרים לו, שאפילו אם לו יצויר שאין ביציאה עם פאה לרשות הרבים שום חשש איסור דאורייתא, ושום חשש איסור דרבנן. ואפילו אם יצויר שלא היה שום פוסק שאוסר את היציאה עם פאה לרשות הרבים, בכל זאת יש לנו סיבה מספיקה להימנע מזה, ואפילו למנוע בעבורה את מי שהורגל בזה עד עכשיו, מצד הסיבה ש"זה בגדר שלא שינו את לבושם"!

הרי בוודאי היה היצר אומר לנו: א', לא מעניין אותי כל הענינים והמדריגות האלו, העיקר שזה מותר על פי הלכה, אזי זו סיבה מספיקה בשבילי להישאר רגוע. ב', הרי אלפי נשים שומרות תורה ומצוות הולכות ככה, וממילא אין כאן שום חשש של "שלא שינו את לבושם", אפילו שמקור הדבר שנשים הולכות ברחוב עם פאות, הגיע מהגוים והאפיקורסים, אבל כיום אין בזה שום חשש, כי הרי כך הולכות אלפי נשים שומרות תורה ומצוות!.

ואילו היינו אומרים לו שמרן ה"חזון איש" זצוק"ל, לא זו בלבד שמנע את עצמו מדבר שהוא בגדר שלא שינו את לבושם, אלא כאשר נכנסו אליו אברכים בני תורה, אזי במקום לדבר איתם רק בלימוד, ולא להתייחס לדברים אלה, עורר אותם על תיקון דבר שאין בו חשש על פי הלכה, והוא סך הכל רק "בגדר שלא שינו את לבושם". וכל זאת הוא עשה, אפילו שאלפי בני תורה, נהגו כבר באופן זה.

הרי בוודאי היה היצר הרע מוחה בכל תוקף, והיה טוען שלא יתכן הדבר שמרן ה"חזון איש" זצוק"ל יקדיש מזמנו היקר על דברים כאלו, בזמן שהדבר מותר על פי הלכה ואין בו חשש, רק מחמת שהוא בגדר שלא שינו את לבושם.

אבל האמת אהובה מכל, וכל מי שחפץ לזכות להודות על האמת, ילמד ויתעורר מדרכו והנהגתו של רבן של ישראל, אשר מצא

מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א
 מעיד בספרו על איזה דבר אמר מרן ה"חזון איש" וצוק"ל "שנהיה
 לו כל כך לא טוב, עד שעומד לו להקיא!"
 האם דיבור זה נאמר כאשר הוא רואה אדם שעובר על איסור
 דאורייתא, או איסור דרבנן, או גם כאשר הוא ראה אדם שרק שינה
 מלבוש ישראל?
 "אף שנתפשטה בין התורנים יחיו!" ואלפי בני תורה הלכו בצורה זו!

לנכון להקדיש את זמנו היקר מכל, ואת כחותיו הנשגבים, אשר יחד עם כל יגיעתו להעפיל לדרגות עליונות בדביקות התורה והתעצמות כל כחות גופו ונפשו בה, כפי שהיה כל ימיו דבוק ויגע בתורה הקדושה במסירות נפש עילאית, וזו היתה כל חיותו ומשאת נפשו. אבל כאשר הגיעה לידו הזדמנות לזכות לעורר בני תורה, שיזכו לעשות את רצון הבורא בשלימות, אפילו כאשר הדבר מותר על פי הלכה, אבל ביודעו עד היכן הוא גודל הנחת רוח הנעשה במרומים, מכל השתדלות לזכות להיות "בגדר שלא שינו את לבושם", ובעיניו הקדושות ראה והבין עד היכן הדברים מגיעים, ועד היכן הדבר מסייע לגאולתן של ישראל, [כדברי חז"ל בפסיקתא שמות ו' ו'], על כן היה ברור לו שרצון הש"י ממנו עכשיו, שימסור ויקדיש מזמנו וכחו לחזק ולעודד בני תורה, לזכות להיות מאלו "שלא שינו את לבושם" !.

על מה אמר מרן ה"חזון איש" צוק"ל
 "שנהיה לו כל כך לא טוב, עד שעומד לו להקיא" ?!

כתב מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, בספרו "ארחות יושר" אות ה' "הדרת פנים" [עמוד כ']: "ואמר מרן ז"ל שכשנכנס אליו אדם שמוריד זקנו, או שמגדל בלורית, נהיה לו כל כך לא טוב, עד שעומד לו להקיא" !

ארחות יושר ערך "הדרת פנים" עמוד כ'
 ומובא גם במעשה איש חלק א' עמוד קס"ד

והנה הבה נחשוב אילו היינו מספרים זאת לאדם, בעילום שם, או שהיינו מספרים זאת על איזה אברך צדיק וירא שמים, הרי היה השומע מתפלא ותמה, וכי היכן מצינו מקור לכזה דבר? שהרי אנו יש לנו רק תורה אחת ושולחן ערוך אחד, ואם זה דבר שמותר על פי שולחן ערוך, אזי אין שום מקור בתורה להרגיש מזה לא טוב,

"חובתינו שיהיו מעשינו מכריזים, על קיום
התורה, ולפרסם קיומנו מצותיה!"

מרן ה"חזון איש" זצוק"ל
"אין באוהבי תורה ומצות, אהבה לאמצעיות, ושנאה לקיצוניות!"

ואין שום סיבה למי שמתאים את עצמו לקיום ההלכה, שיבוא לו להקיא מהנהגה כזו?

אבל מרן ה"חזון איש" זצוק"ל לימד אותנו בזה, שמי שיש לו לב יהודי ונשמה יהודית, יודע שמלבד "ציווי" של מקום, יש את "רצונו" של מקום. ולכן אפילו כאשר הדבר מותר בהיתר גמור על פי הלכה, אבל אם הוא שינוי מלבד ישראל מדור דור, ואם הוא מגיע מהגרים, אזי מי שנשמתו הקדושה נזדככה ונתעלתה להרגשות נעלות ועדינות בכל מה שקשור לדברים שיש בהם נחת רוח להש"י, [כאשר ידוע ומפורסם הפלגות נוראות בענינים אלו, ממרן החזון איש זצוק"ל], והוא משתוקק ונכסף שכל זרע ישראל ילכו בדרכי אבות אבותינו מדורי דורות, אזי "נהיה לו כל כך לא טוב, עד שעומד לו להקיא"!!

ומסיפור נורא זה יכולים ללמוד, עד היכן עלינו להשתוקק לזכות לקיים את מצות כיסוי הראש, כמו שקיימו אמותינו הקדושות בדורות הקודמים, ואפילו אם לא היתה בהליכה עם פאה שום בעיה על פי הלכה, עם כל זאת נשמח להידבק במלבושי ישראל מדורי דורות, אשר כיסוי ראשם עם מטפחת מתוך גאווה ועזות דקדושה.

ענף ג' - שלא יראה "כמי שמתבייש בהמצוה"

והנה אפילו אם לא היה בזה שום ענין של שינוי מלבד ישראל, ואפילו אם לא היה בזה שום חסרון בצניעות, בכל זאת מתורתו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, [נדבר כזה נוגע רק ללב מרגיש, כלבו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, אשר אהבתו לקיום מצוותיו של הקב"ה, לא ידעה גבולות, כידוע], אנו למדים שישנה עוד נקודה שעלינו להיזהר בה, והיא: שלא יראה כמי שמתבייש מהמצוה!!

מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א
 מעיד בספרו "ארחות יושר" עמוד כ':
 על מרן ה"חזון איש" וצוק"ל
 שאמר על דבר שאין בו שום חשש איסור,
 לא דאורייתא, ולא דרבנן,
 ואף על פי כן: "אין לעשות כן!"
 "כי זה נראה כמו שמתבייש מהמצוה!"

**"זה נראה כמי שמתבייש בהמצוה!"
 "ואין לעשות כן!"**

וכה הם דברי מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: על ה"פאות" של אנשים שנותנים מאחורי האוזן, לא היתה דעתו נוחה מכך, ואמר: שזה נראה כמו שמתבייש בהמצוה, ואין לעשות כן.

ארחות יושר ערך "הדרת פנים" עמוד כ'
 ומובא במעשה איש חלק א' עמוד קס"ד

והנה כל זה נאמר אפילו על דבר שאין בו שום חשש איסור, לא איסור דאורייתא, ולא איסור דרבנן, שהרי לא כתוב בשום מקום בתורה שהפאות צריכות להישאר מלפני האוזן באופן שיראו אותם. ואף על פי כן אמר מרן ה"חזון איש" זצוק"ל "שזה נראה כמו שמתבייש בהמצוה, ואין לעשות כן!". ואם כן מה נאמר ומה נדבר, על מצות כיסוי הראש, כאשר הולכות הנשים ומניחות על ראשן דבר שיראה כמו הדבר שאותו צייתה התורה לכסות, וכי זה לא "נראה כמו שמתבייש מהמצוה"! וכי את זה "יש לעשות כן"?!

וכך כתב מרן ה"חזון איש" זצוק"ל [קובץ אגרות חלק ב' סימן ע"ג] "חובתנו שיהיו מעשינו מכריזים, על קיום התורה, ולפרסם קיומנו מצוותיה!". עד כאן לשונו הקדוש. ואם כן כל אחד מבין שהאופן שבו יהיו מעשינו מכריזים ומפרסמים על קיום מצות כיסוי הראש כתיקונה, הוא רק כשנקיים אותה על ידי כיסוי שמכריז ומפרסם את קיום המצוה!.

**"אין באוהבי תורה ומצוה, אהבה לאמצעיות,
 ושנאה לקיצוניות!"**

וכה הם דבריו המופלאים, בהיטיבו להגדיר את ההגדרה הקולעת של אלו שזוכים להיות "אוהבי תורה ומצוה"!!

"רגילים אנחנו לשמוע בחוגים ידועים, כמכריזים על עצמם שאין חלקם בין הקיצונים, ומשאירים בכל זאת לעצמם, זכות ישראלי נאמן באמונה מספקת לתורה וד"ת. ומרשים אנחנו לעצמנו להגיד מנקודת משפט, כמו שאין באוהבי חכמה אהבה למיעוטה, ושנאה לרוב חכמתה. כן אין באוהבי תורה ומצוה, אהבה לאמצעות, ושנאה לקיצוניות" !.

קובץ אגרות הזון איש חלק ג' אגרת ס"א

הבה נחשוב רגע אחד: האם יתכן ש"אוהבי תורה ומצוה", יכבדו את מצות כיסוי הראש ויאהבו אותה, כאשר הם מתהלכים בחוצות, עם אותו מראה שעליו נצטוינו לכסותו מעין רואים?, וכי בכך אנו מקיימים את המצוה "בקיצוניות"? הרי בוודאי ובוודאי ש"אוהבי תורה ומצוה", יהדרו לקיים את המצוה כתיקונה, ולא ישנאו חס ושלום את מה שנראה כ"קיצוניות" באהבת מצוה זו !.

ענף ד' - מה נענה לחילול ה'

והנה כל מה שכתבנו עד עתה, הוא מלבד הסכנה הנוראה שיש בכל הענין של יציאה לרחוב עם פאה, שנכנסים על ידי זה לסכנה של חילול ה'. כפי שמגיעים אלינו עדויות רבות מדי יום ביומו מפי אנשים רבים, ששומעים השכם והערב מאחינו התועים שעדיין לא זכו לשמור תורה ומצוות, [הש"י יחזירם במהרה בתשובה שלימה לפניו, מתוך רחמים וחסדים מגולים], אשר הם תמהים ושואלים בפה מלא: וכי כך מקיימות החרדיות את מצות כיסוי הראש?, הרי הם נראות הרבה יותר נאות עם מראה השער של הפאות שעל ראשם, יותר מהשערות שלנו? הרי הפאה של הנשים החרדיות נראית ממש כמו שיער, ואם כן איזה מצוה הם מקיימים בצורה כזו?. וכשמנסים לענות להם שהעיקר הוא שמכסים את הראש, הם טוענים: הרי בזה אתם עושים ליצנות מכל תכלית קיום המצוה של כיסוי הראש?! שהיא להצניע את המראה הזה ברשות הרבים !.

מרן ה"חזון איש" זצוק"ל שאל בפליאה:
 "חילול ה' איז א קלייניקייט?"
 "וכי חילול ה' הוא דבר כל כך קטן"?

מרן ראש הישיבה בעל "אבי עזרי" זצוק"ל
 כותב באגרת, בענין דרכו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל,
 לחשוש מאוד לחילול ה':
 "פשוט שאין להסתכל על הסביבה [שמקילים], ואין לך עון
 יותר מחילול השם!"

וידוע עד כמה התיירא מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, מכל דבר שנדף ממנו חשש דחשש של חילול ה'. נראה מעשה איש חלק א' עמוד ק"ז בהערה. ועיין במפתחות בסוף חלק ד' עמוד רנ"ו, בענין חילול ה', בכל המצוין שם, ותעמוד מרעיד עד היכן הדברים מגיעים. וכלשון מרן הגרא"מ שך זצוק"ל המובא בחלק א' שם: "פשוט שאין להסתכל על הסביבה, ואין לך עון יותר מחילול השם, וכבר הורה זקן בעל החזון איש זצ"ל כידוע". ואם כן אפילו אם נאמר שאין שום חשש לצאת לרחוב עם פאה, לא מצד ההלכה של כיסוי הראש, ולא מצד שינוי לבוש ישראל, ולא מצד כבוד המצוה, ולא מצד צניעות, הרי זה עדיין סכנה נוראה של העון החמור ביותר שבתורה, מצד הסכנה של חילול ה' שיש בדבר!! רחמנא לצלן.

וכי חילול ה' זה דבר כל כך קטן?!

ומסופר שכאשר אחד שאל את מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, הלכה מסוימת, האם זה דבר שאסור על פי הלכה, או שהדבר מותר על פי הלכה, ורק בגלל חילול ה', שישנם כאלה שאינם יודעים שזה מותר, רק לכן זה אסור לנו. "אמר לו רבינו: וחילול ה' איז א קלייניקייט?!" - וכי חילול ה' הוא דבר כל כך קטן?!

מעשה איש חלק ג' עמוד קס"ה

ענף ה' - גודל היראת שמים של האשה

ניכר כפי מידת דקדוקה בכיסוי הראש בצניעות

והנה מלבד כל מה שנתבאר, נוסף על זה יש לזכור שאנו עוסקים בדבר שהוא לכל הדיעות תוספת צניעות ודקדוק בקיום מצות כיסוי הראש. ואם בכל עניני המלבושים, כתב מרן ה"חזון איש" זצוק"ל [קובץ אגרות חלק ג' אגרת קנ"ב]: "ראוי ליראי ה' יתברך, לנטות בלבושים ובשאר ענינים, לדרך היותר צנועה", אזי בוודאי ובוודאי שראוי ללכת רק עם מטפחת, שהיא "הדרך היותר צנועה"!

"גודל יראת שמים של אשה, ניכר בכיסוי ראשה,
כמדת דקדוקה בכיסוי הראש, כך יראתה!"

מרן ה"חזון איש" זצוק"ל

כותב באגרת:

"ראוי ליראי ה' יתברך, לנמנות בלבושים ובשאר ענינים, לדרך
היותר צנועה!"

ועל אחת כמה וכמה כאשר מדובר מענין של צניעות כיסוי הראש, אזי כדאי שנעמיד לנגד עינינו, את עדותו של הגאון רבי בנימין מנדלסון זצוק"ל, שהעיד ממה ששמע מפי מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, שהיה אומר: שגודל יראת שמים של אשה, ניכר בכסוי ראשה. כמדת דקדוקה בכיסוי הראש, כך יראתה!

מעשה איש ח"ק א' עמוד ק"ס ושוב בח"ק ב' עמוד קנ"ג

כלומר, שאפילו אם מדובר בדבר שאין בו חיוב על פי הלכה, אבל אם רוצים לראות את גודל היראת שמים של האשה, אפשר לראות זאת כמדת דקדוקה בקיום מצות כיסוי הראש!.

ואם כן למה נרפה את ידיהם של נשות ישראל הכשרות, ולמה נמנע מהם את ההזדמנות להתעלות במידת יראת שמים, על ידי הדקדוק בכיסוי הראש, שאז הם יזכו שאחרי המעשים ימשכו הלבבות?! וימשכו ליבותיהם ליראת השי"ת!.

הצניעות אצל הנשים - כלימוד התורה אצל הגברים

מספר הגאון ר' יעקב גלינסקי שליט"א: פעם באתי לחזון איש, וראיתי את הרב וולף זצ"ל יוצא מה"חזון איש". שאלתיו על מה שוחח עם החזון איש, ואמר לי ששאלו: "חז"ל אומרים בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין. התינת בחורים שהתורה היא כלי הנשק שלהם לנצח את היצר הרע, אבל בנות שפטורות מתלמוד תורה, מה הנשק שלהם לנצח את היצר הרע? והשיב: "בגדי צניעות!". והוסיף: אם היה לנו תקציב, היו צריכים לתלות על זה שלטים ברחובות!

מעשה איש ח"ק ד' עמוד קס"ט

ומביא שם מ"אגרת הגר"א" שכותב בזה הלשון: "זה כל האדם, לפתח חטאת רובץ, ושליט עליו יצרו. ותבלין שלו: לזכרים - עסק התורה. ולנקבות - הצניעות, והנהגת המדות" עיי"ש.

הגה"צ רבי יעקב גלינסקי שליט"א

שמע מפי הרב וולף זצ"ל שמרן ה"חזון איש" זצוק"ל אמר לו:

"הצניעות היא הנשק של בנות ישראל נגד היצר הרע!"

"כשם שתלמוד תורה הוא אצל האנשים! "ואם היה לנו תקציב, היו

צריכים לתלות על זה שלמים ברהובות!"

ואם כן כשם שבלימוד התורה אנו מעודדים ומחזקים כל תוספת והתעלות בהתמדת התורה ויגיעתה, כך גם במצות הצניעות, עלינו לעודד ולחזק כל תוספת, וכל התעלות והידור, הנוגע לענין של צניעות, ולמה דווקא במצוה זו נרפה את ידם ונכניס קרירות חלילה בלב נשות ישראל הכשרות, אשר מצוה זו היא הנשק שנמצא בידם, לנצח בו את היצר הרע, ולבסוף נמנע מהם גם במצוה יחידה זו, את ההתעלות בקיומה בשלמות!!

ענף ו' - האם להימנע מתיקון הדבר בשאינן זה בהסכמת ההורים

והנה לפעמים שומעים, שישנם כאלה אשר נפשותיהם הזכות, משתוקקות לקיים את רצון הבורא בקיום מצוה זו בשלימות כראוי וכיאות, אך הוריהם אשר מחמת מצב הדור שלפנינו, עדיין לא זכו לקיום מצוה זו כראוי, הם עומדים להם לנגף ולמכשול, ובמקום שישמחו לראות את יוצאי חלציהם עולים ומתעלים בעשיית רצון הבורא, לבסוף היצר הרע מכניס בהם רגשי נחיתות, ומפתה אותם יצרם שימנעו ויפריעו ויעכבו בכל כוחותיהם, את ההתעלות של יוצאי חלציהם בקיום מצוה זו, כדי שחלילה לא יזכו יוצאי חלציהם לקיים את רצון הבורא באופן יותר טוב ויותר מהודר מהוריהם.

והנה לפנינו הוראת מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, אשר בה אנו רואים את דעת התורה, האם יש זכות להורים להביע דיעה בדבר שקשור ל"שלא שינו את לבושם", אפילו אם אין בזה שום חשש על פי הלכה!

אין להורים מה להביע דעה בזה!

היה בן ישיבה אחד, שהוריו התנגדו בתוקף שיגדל זקנו, וכשנסע לביתו שבחוץ לארץ לפסח ולסוכות, היה מגלח זקנו,